

dette til, at han dog maa være i Besiddelse af nogle Penge, for at han kan leve, inden Jorden giver Udbytte. Man kan jo nok sige, at han kan arbejde for fremmede imens, og at han kan søde sin Familie med, hvad han derved fortjener. Men han skal jo ogsaa søde sin Besætning, og alle og enhver ved, at vore Landarbejderen's Løn er lille nok i Forvejen, saa at han ikke kan overkomme alt det. Alt i alt tror jeg ikke, det kan siges, jeg overdriver, naar jeg siger, at en Mand, der skal kunne overtage en saadan Jordlob, maa være i Besiddelse af 3—400 Kr. mere end normeret her, altsaa 9—1100 Kr. at begynde med. Naar man fremkommer med Lovforslag, hvori man siger til Landarbejderne: Se her have vi noget til jer, men I skulle op med 1100 Kr., inden I kunne nyde godt deraf, er det den samme Fremgangsmaade, som man siger Irlænderne bruge, naar de sætte en Rist Hø paa Stangen foran Vælskerne for at faa dem til at løbe hurtigere. Nej, man vil vanskeligt kunne finde mange, der høre ind under Begrebet Landarbejdere, som ere i Besiddelse af en saadan Kapital, og Resultatet vil ogsaa blive, at de enkelte Mennesker, der ville indlade sig paa, hvad der her er stillet op, ville blive nødt til at søge anden Udvej, søge at komme igennem ved Raan. Men deres Hus er i Forvejen prioriteret op til 80 pCt., og da det ifølge Statutterne ikke kan prioriteres mere, har han ikke andet end sin Arbejdskraft og sit glatte Ansigt at laane paa. Det vil nu heller ikke være saa vanskeligt for en dygtig, flink og paalidelig Arbejder i et Sogn at faa sine Naboer eller Genboer til at gaa i Kaution for sig for denne Sum. Men hvorledes bliver han saa stillet? Selvfølgelig bliver det meget høje Renter, han kommer til at udrede, og naar der ingen Sikkerhed er, vil han ogsaa komme til at betale Afdrag af en saadan Sum, og da de Naboer, som skulle laane ham Pengene, i Reglen ville være hans Arbejdsgivere, vil der atter paa dette Omraade komme et Afhængighedsforhold frem, som yderligere vil binde ham fuldstændig til denne Lod. Der blev sagt af det ærede Medlem for Bælum, at fra visse Sider vare disse Huse blevne betegnede som "Slavehuse". Jeg vil sige, at jeg personlig ikke har betegnet disse Huse saaledes, men det er ikke med Urette, at en saadan Betegnelse er bleven brugt; naar man ser hen til de Forhold, under hvilke Arbejderen bliver sat derind, kan man ikke sige, at det er absolut urigtigt at benævne dem saaledes. Billedet af en saadan Pligthusmand er lidet lysteligt, han er gjort afhængig af sine Arbejdsgivere, og der er kun Af-

hængighed til alle Sider af Opsyn og Kontrol, og selv der, hvor han dog skulde have sit Bærg, den Kommission, som bliver nedsat, vil han finde, at han er sat under Kontrol af sine Arbejdsgivere. Den Kommission, der skal nedlægges, er sammensat saaledes, at Ministeren indsætter et Medlem, og de to andre Medlemmer vælges af Amtsrådet. Det Medlem, som Ministeren indsætter, det kan man være ganske sikker paa, bliver ikke en af de rebelste Socialdemokrater eller i det hele taget nogen, som gør en Mening gældende mod den almindelige. Den, Ministeren vil indsætte, bliver ikke en Gang en Husmand, men bliver rimeligvis en af de store Jordegodsjeere der omkring, altsaa en af Arbejdsgiverne. Og hvad angaar dem, Amtsrådene skulle indsætte, da garanterer den Raade, hvorpaa Kommunalbestyrelserne paa Landet i det hele vælges, ogsaa for, at Arbejdsgivernes Interesser heller ikke derved lide nogen Slæde, saa den Pligthusmand, som skal være under Opsyn af denne Kommission, maa være sig klart bevidst, at han er under Opsyn af sine Arbejdsgivere. Der staar nok saa kønt, at det ene Medlem skal være en Husmand. Men vi have jo ogsaa set Eksempler paa, at der i Kommissioner sidde Husmænd, som tie stille, naar de skulle tale. De Husmænd ere desværre ikke saa vanskelige at finde ude omkring. I Reglen vil den Husmand, der kommer ind i Kommissionen, blive en Slags Pligthusmand, det vil sige en Husmand, der anser det for sin Pligt at have samme Mening som de to andre Medlemmer af Kommissionen. Saa længe der ikke er almindelig Valgret til de kommunale Raad, saa længe de bestående paa Landet indsætte den største Part af Medlemmerne i de kommunale Raad, saa længe vil en saadan Pligthusmand være uden nogen som helst Bestyttelse, uden nogen som helst Talsmand. Altsaa, hvis Landbokommissionens Arbejde — saaledes opfatter jeg det — har været det at skaffe en billig Arbejdskraft ude paa Landet, en Arbejdskraft, som er stavnbundet, en Arbejdskraft, som er nødt til at være lydlig, fordi den staar i Afhængighedsforhold til Arbejdsgiveren — hvis Landbokommissionens og den ærede Ministers Opgave har været denne, saa tror jeg, Bestræbelserne ere lykkedes. Men hvis det har været Opgaven at søge at hjælpe Landarbejderne frem til bedre Raar, saa tror jeg, at Bestræbelserne ere saa totalt mislykkede, som Bestræbelser kunne være. Jeg skal i øvrigt ikke gentage, hvad der indeholdes i disse Paragraffer. De Herrer, som have haft Ordet, have jo gaaet dem omhyggelig igennem Paragraf for Paragraf og stadig været